

STYRKET MILJØFOKUS I HAVBRUKSNÆRINGEN

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening (FHL) er etablert av ledende små og store havbruksselskaper og representerer om lag 85 % av produksjonen av laksefisk i Norge. FHL vil øke satsingen på et miljømessig bærekraftig havbruk i forbindelse med utviklingen av sjømatproduksjonen i Norge.

FHL og medlemsbedriftene vil iverksette flere nye tiltak for at lakselus og rømt laks fra havbruk ikke skal få bestandsregulerende effekt på vill laks og på sjøørret. Medlemsbedriftene i FHL forplikter seg til følgende tiltak:

Forsterket innsats mot lakselus:

1. **Smittereduksjon.** FHLs medlemmer forplikter seg til å installere lusefiltrering på samtlige slakterier og brønnbåter som benyttes, og ber myndighetene innføre regulering av dette i hele næringen. Tiltaket skal gjennomføres så snart som praktisk mulig og helst innen utgangen av 2012.
2. **Behandlingsstrategi og bedret dokumentasjon.** Hovedstrategien når det gjelder kontroll med lakselus, er bruk av ikke-medikamentelle metoder. Det betyr at håndtering av enkeltmerder i et anlegg må få sterkere fokus. FHL ber om at den forskriftsfaste tellingen av lus på hver lokalitet hver uke utvides til å gjelde alle merder hver gang. Videre må virksomhetene etablere og forplikte seg til å følge et nytt system for innrapportering og tilgjengeliggjøring av alle relevante helseopplysninger knyttet til lakselus, herunder medikamentbruk og resistens. Dette vil bli gjennomført ved etablering av felles helsedatabase for havbruksnæringen.
3. **Leppefisk.** Medlemsbedrifter vil fremskynde investeringer i oppdrett av leppefisk for å sikre tilstrekkelig tilgang og unngå overbeskatning av vill leppefisk. Det vil også bli utarbeidet og gitt opplæring i en ny beste praksis for hold og bruk av leppefisk i oppdrettsanlegg. Myndighetene må prioritere konsesjoner til oppdrett av leppefisk. Regelverket må tilrettelegges for økt bruk av leppefisk.
4. **Forskning.** FHL ønsker ytterligere finansiering av mer langsiktig og målrettet forskningsinnsats, utover det nylig etablerte forskningssenteret ved Universitetet i Bergen. Tidsperspektivet på forskningsinnsatsen for senteret er fem år og finansieringsrammen er inntil 200 millioner kroner. Økt forskningsinnsats foreslås finansiert ved at midlene i Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF) i hovedsak brukes til tiltak knyttet til lakselus og rømmingssikring. Den økte forskningsinnsatsen skal samordnes gjennom tett dialog med de etablerte kompetansemiljøer.
5. **Utvikling.** FHLs medlemmer vil bidra til å sikre midler til kortsiktede bedriftsinterne og leverandørrettede utviklingsprosjekter øremerket for effektive og miljøvennlige metoder for lusebehandling i 2011 og 2012. Avsatte midler er allerede over 50 millioner.
6. **Miljøpåvirkning.** Bidra til forsterket forskningsinnsats i regi av Havforskningsinstituttet og andre ledende fagmiljøer for å avklare i hvilken grad lakselus fra havbruk har bestandsregulerende effekt på vill laks og sjøørret.

Forsterket innsats mot rømming:

1. FHL ønsker ytterligere **rømmingsforebyggende tiltak:**

- Lovpålagt bruk av kameraovervåking/dykker/ROV i forbindelse med risikofylte operasjoner slik at eventuelle skader på not eller feil på utstyr oppdages raskt.
- Lovpålagt krav om at utstyrsleverandører tester ut nytt utstyr før det tas i bruk i anlegg med fisk.
- Ekstra risikoanalyser gjennomføres før alle nye operasjoner gjennomføres eller nytt utstyr tas i bruk.
- FHL vil gjennomgå den tekniske standarden som gjelder for utstyr som brukes på sjøanlegg og spesielt vurdere om det skal være strengere krav til not.
- Fortsette å ha en myndighetsoppnevnt Rømmingskommisjon.

2. **Merking og sporing av fisk.** FHL ønsker en ordning som skiller rømt oppdrettslaks fra villaks i elv og som sporer rømt fisk tilbake til ansvarlig bedrift. Det igangsettes en utredning om det er mulig å identifisere all fisk som settes ut i sjøanlegg fra og med 2012. Målet med slik identifisering skal være å skille rømt oppdrettslaks fra villaks på en enkel måte. I tillegg krever systemet at en kan spore rømt fisk tilbake til ansvarlig bedrift slik at bedriften kan ta ansvar for utfisking av egen rømt fisk på gyteplasser.

3. **Økt beredskap.** Bedriftene styrker sin beredskap slik at gjenfangst i sjø bedres. Fiskebåter og sjølaksefiskere må involveres i dette arbeidet i større grad enn i dag.

4. **Forurenser betaler.** Forutsatt at synlig merking er identifisert og det er mulig ved hjelp av DNA eller annen teknologi og identifisere oppdretter som har mistet laks, vil oppdretter kompensere elveierlag med kr 500,- (+ analysekostnader) per rømt oppdrettslaks fanget i elv. Pengene skal gå til tiltak som kan styrke villaksbestanden.

5. **Strakstiltak.** Som et strakstiltak, inntil sporing av rømt laks er på plass, oppretter næringen et miljøfond på inntil 30 millioner som blant annet skal bidra til å finansiere arbeidet med å ta ut rømt fisk fra elv. De første pengene vil være på fondets konto i løpet av april.

6. **Miljøpåvirkning.** Forsterket forskningsinnsats for å avklare i hvilken grad, og på hvilke nivåer rømt laks påvirker villaks slik at målbare bærekraftkriterier kan etableres.

Oppfølging av regelverk og kontroll: FHL forventer at Mattilsynet og Fiskeridirektoratet foretar hyppige kontroller for å verifisere at regelverket overholdes. Myndighetene må håndheve regelverket på en enhetlig måte. Hvis regelverk ikke følges, må det få konsekvenser for den enkelte bedrift.

Den økte forskningsinnsats foreslås finansiert ved at midlene i Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) i hovedsak brukes til tiltak knyttet til lakselus og rømmingssikring. I tillegg bidrar medlemsbedrifter i FHL til betydelige beløp til forskning og utvikling.

(Vedtatt av styret i FHL, 30. mars 2011)